

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛАВЯНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ И ПРИКЛАДНОЙ
ЛИНГВИСТИКИ

УТВЕРЖДАЮ:

Проректор по научно-методической
и учебной работе

Е.И. Скафа

23 апреля 2020 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ
«История славянских литератур»

Направление подготовки:

45.03.01 Филология

Профиль подготовки:

Славянская филология

Образовательная программа:

Бакалавриат

Квалификация:

Академический бакалавр

Форма обучения:

очная, заочная

Донецк 2020

УТВЕРЖДАЮ:

И.о. декана филологического факультета

Квашина Л. П.

«22» апреля 2020 г.

МП

Программа учебной дисциплины «История славянских литератур XVI-XVIII вв.» составлена на основе ГОС ВПО по направлению подготовки 45.03.01 Филология, утверждённого приказом Министерства образования и науки Донецкой Народной Республики № 452 от 20.04.2016 г., Порядка организации учебного процесса в образовательных организациях высшего профессионального образования Донецкой Народной Республики, утверждённого приказом Министерством образования и науки ДНР № 1171 от «10» ноября 2017 г.; учебных планов по направлению подготовки 45.03.01. «Филология» (Профиль: Славянская филология) (формы обучения: очная и заочная), разработанных в ГОУ ВПО «Донецкий национальный университет».

Разработчик:

канд. филол. наук, доц., доц. кафедры славянской

филологии и прикладной лингвистики И. А. Ярошевич

Программа учебной дисциплины утверждена на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики

Протокол № 9 от «16» апреля 2020 г.

И.о. заведующего кафедрой И. А. Кудрейко

Программа учебной дисциплины одобрена учебно-методической комиссией факультета

Протокол № 9 от «20» апреля 2020 г.

Председатель учебно-методической комиссии факультета Н. А. Шокотко

1. ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ И МЕСТО ДИСЦИПЛИНЫ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Учебная дисциплина «История славянских литератур XVI-XVIII вв.» относится к циклу базовой части профессионального блока и состоит из двух модулей: модуль 1 – «Літературний процес доби Ренесансу», модуль 2 – «Слов'янське літературне Бароко».

Для изучения данной учебной дисциплины необходимы знания, умения и навыки, формируемые предшествующими и сопутствующими дисциплинами – «Введение в литературоведение», «Устное народное творчество», «История мировой литературы», «История славянских литератур: эпоха Средневековья».

Дисциплины, для которых данная дисциплина является базовой: «История славянских литератур XIX века», «История славянских литератур XX в.», «Методика преподавания литературоведческих дисциплин в высшей школе».

2. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛИНЫ

Характеристика учебной дисциплины		
Направление подготовки	45.03.01 Филология	
Профиль	Славянская филология	
Образовательная программа	бакалавриат	
Квалификация	Академический бакалавриат	
Количество содержательных модулей	2	
Дисциплина базовой / вариативной части образовательной программы	Базовая часть ПБ	
Формы контроля (МК, экзамен, зачет)	1 экзамен, 1 МК	
Показатели	очная форма обучения	заочная форма обучения
Количество зачетных единиц (кредитов)	4,5	4,5
Год подготовки	2	2
Семестр	3	
Количество часов	162	162
- лекционных	36	4
- практических, семинарских	54	8
- лабораторных		
- самостоятельной работы	72	150
в т.ч. индивидуальное задание		
Недельное количество часов,	9	
в т.ч. аудиторных	5	

3. ОПИСАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ

Цели и задачи

Цель: ознакомить студентов с основными вопросами курса с учетом современного научного представления о литературе данного периода.

Задачи:

- представить сведения об исторических условиях развития славянской литературы XVI-XVIII в.в.;
- сформировать представление об основных тенденциях развития славянской литературы в контексте мировой культуры;
- закрепить навыки литературоведческого анализа, исходя из современных требований к методике анализа.

Требования к результатам освоения дисциплины: Процесс изучения дисциплины направлен на формирование элементов следующих компетенций в соответствии с ГОС ВПО по данному направлению подготовки (профилю):

а) общекультурных (ОК):

- владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения (ОК-1);
- владение нормами украинского литературного языка, навыками практического использования системы функциональных стилей речи; умение создавать и редактировать тексты профессионального назначения на украинском языке (ОК-2);
- готовность к кооперации с коллегами, работе в коллективе (ОК-3);
- стремление к саморазвитию, повышению квалификации и мастерства (ОК-6);
- умение критически оценивать собственные достоинства и недостатки, выбирать пути и средства развития первых и устранения последних (ОК-7);
- осознание социальной значимости своей профессии, высокая мотивация к профессиональной деятельности (ОК-8);
- владение основными методами, способами и средствами получения, хранения, переработки информации, навыки работы с компьютером как средством управления информацией (ОК-11);
- способность работать с информацией в глобальных компьютерных сетях (ОК-12);

б) общепрофессиональных (ОПК):

- способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории украинского языка и литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии (ПК-1);
- владение базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий (ПК-2);
- свободное владение украинским языком в его литературной форме (ПК-3);
- владение основными методами и приемами различных типов устной и письменной коммуникации на основном изучаемом языке (ПК-4);

в) профессиональных (ПК):

научно-исследовательская деятельность:

- способность применять полученные знания в области теории и истории украинского языка и литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности (ПК-5);
- способность проводить под научным руководством локальные исследования на основе существующих методик в конкретной узкой области филологического знания с формулировкой аргументированных умозаключений и выводов (ПК-6);
- владение навыками подготовки научных обзоров, аннотаций, составления рефератов и библиографий по тематике проводимых исследований, приемами библиографического описания; знание основных библиографических источников и поисковых систем (ПК-7);
- владение навыками участия в научных дискуссиях, выступления с сообщениями и докладами, устного, письменного и виртуального (размещение в информационных сетях) представления материалов собственных исследований (ПК-8);

педагогическая деятельность:

- способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования (ПК-9);
- умение готовить учебно-методические материалы для проведения занятий и внеклассных мероприятий на основе существующих методик (ПК-10);
- готовность к распространению и популяризации филологических знаний и воспитательной работе с учащимися (ПК-11).

В результате изучения учебной дисциплины студент должен:

знать:

- основные этапы развития истории славянских литератур с учетом историко-культурных особенностей, эстетических принципов;
- ведущие литературные направления, течения, стили, группировки, школы;
- тематику, жанры, индивидуальный стиль творчества выдающихся писателей;

уметь:

- выполнять целостный литературоведческий анализ художественных произведений;
- определять основные черты индивидуального стиля писателя;
- оценивать творчество писателя из эстетических принципов.
- самостоятельно обобщать и систематизировать знания по определенному разделу дисциплины;
- проявлять творческий подход при выполнении индивидуальных заданий, техническом оформлении конспектов, подготовки опорных материалов к занятиям (схем, таблиц, электронных презентаций).

владеть:

- навыками литературоведческого анализа художественных текстов различных жанров.

4. СОДЕРЖАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ И ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Курс дисциплины **«История славянских литератур XVI-XVIII в.в.»**, предусматривает следующие формы организации учебного процесса: лекции, практические занятия, самостоятельная работа студента.

Материал излагается с использованием объяснительно-иллюстративных, эвристических и исследовательских методов преподавания. При проведении лекций для обсуждения материала используются мультимедийные презентации, а также раздаточные материалы.

В учебном процессе широко применяются активные и интерактивные формы проведения занятий (разбор конкретных ситуаций, дискуссия, полемика), внеаудиторная самостоятельная работа, балльно-рейтинговая система оценки успеваемости, личностно-ориентированное обучение, проблемное обучение, блочно-модульное обучение.

Использование в учебном процессе Интернет-ресурсов по данному курсу; рассмотрение задач, максимально приближенных к конкретным научно-исследовательским ситуациям, с элементами дискуссии и полемикой в процессе поиска путей решения сформулированных проблем; тесты и модульные контрольные работы, творческие работы.

Самостоятельная работа студентов предусматривает изучение учебной и методической литературы, составление конспектов, тестовых заданий, аннотаций статей, защита презентаций и докладов.

Порядковый номер и тема	Краткое содержание темы
	Содержательный модуль 1. «Літературний процес доби Ренесансу».
Тема 1.	Література доби українського Ренесансу в контексті світового Відродження. Передумови виникнення і поширення Ренесансу у слов'ян. Ренесансний гуманізм. Дм. Чижевський про Ренесанс та Реформацію в літературі. Особливості слов'янського Відродження.
Тема 2.	Поезія і проза українського Ренесансу. Творчість латиномовних письменників-гуманістів. Причини виникнення й особливості латиномовної літератури. Наукова діяльність та літературна творчість Ю. Дрогобича. Пісні Павла Русина з Кросна. Поема С. Кленовича «Роксоланія». Полемічно-

	публіцистична творчість С. Оріховського.
3.	Тема Ідейно-тематичний аспект полемічного письменства доби Відродження. Ідеологічна спрямованість полемічних трактатів Бенедикта Гербеста, Петра Скарги та Іпатія Потія. Полемічний памфлет Христофора Фіلالета «Апокрисис»: захист православної церкви. Богословсько-полемічний трактат «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького. Мотив плачу і персоніфікація образу православної церкви у «Треносі» Мелетія Смотрицького.
4.	Тема Гуманістичний пафос послань Івана Вишенського. Сильові особливості послань полеміста, їх новаторство, значимість для полемічної літератури кінця XVI – поч. XVII ст.: «Викриття диявола світодержця»: трансформація біблійної притчі, специфіка автобіографізму; «Писання до всіх, спільно в Польській землі живущих»: викриття соціальної дійсності; «Послання до єпископів»: символічне узагальнення та історична конкретика в образах єпископів та мирян.

Содержательный модуль 2. «Слов'янське літературне Бароко»

5.	Тема Література епохи Бароко. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку. Бароко як художньо-стильове явище. Заснування Києво-Могилянського колегіуму й розквіт барокової поезії в Києві. Чернігівський осередок поетів др. пол. XVII – поч. XVIII ст.
6.	Тема Жанрово-тематична характеристика поезії бароко. Творчість Кирила Транквіліона-Ставровецького та Івана Величковського. Синтетичний характер збірки К. Транквіліона-Ставровецького «Перло многоцінное». Курйозна поезія І. Величковського у збірці «Млеко...».
7.	Тема Художні особливості поезій. Данила Братковського, Климентія Зиновієва. Філософсько-етичне уявлення про світ у збірці поезій Данила Братковського «Світ, розглянений по частинах». Жанрова специфіка збірки поезій Климентія Зиновієва «Вірші. Приповісті посполиті».
8.	Тема Специфіка ораторсько-проповідницької прози доби бароко. Динаміка жанру ораторсько-проповідницької прози епохи бароко: представники, твори. Основні ознаки барокової проповіді. Іоанікій Галятовський як теоретик і практик барокового казання («Ключ розуміння»). Використання нових риторичних прийомів у трактаті «Наука, або Спосіб зложення казання».
9.	Тема Життєвий і творчий шлях Лазаря Барановича. Риси барокового стилю в поезії Лазаря Барановича («Nadgrobki», «Життя святих», «Аполлон християнський»). Ідейно-тематичне спрямування та особливості збірки поезій Лазаря Барановича «Лютня Аполлонова».
10.	Тема Барокова традиція літописання. Історіографічна проза. Жанрова диференціація історичної прози доби Бароко: хроніки, діаріуші, описи, реєстри, мемуари, літописи (сказання) тощо.
11.	Тема Специфіка житійної та паломницької прози XVII-XVIII ст. Барокові редакції Києво-Печерського патерика («Патерикон» Сильвестра Косова 1635 р.; «Патерикон Києво-Печерский» Йосифа Тризни). «Романтизація» агіографічної традиції в житійній прозі: «Книги житій святих» («Четї Мінеї») Дмитрія Туптала (Ростовського). Трансформація жанру «ходін» в паломницькій літературі («Мандри по Святих місцях Сходу» Василя Григоровича-Барського).
12.	Тема Жанрово-тематичні особливості драматургії XVII-XVIII ст. Передумови становлення барокової драми. Жанрові різновиди (декламації

	та діалоги, шкільна, літургійна, житійна, історична драма, містерії, міраклі, мораліте, інтермедії). Втілення античних принципів драми. Літописна основа та її інтерпретація у трагедокомедії Ф. Прокоповича «Володимир».
Тема 13.	Морально-етичний аспект українських інтермедій. Вертеп. Митрофан Довгалецький – теоретик і практик драми («Сад поетичний»). Засоби комізму ситуацій та персонажів у інтермедіях до драм «Власнотворний образ» і «Коміческое действие» (1736). Морально-етична спрямованість драми Георгія Кониського «Воскресеніє мертвих».
Тема 14.	Віршована сатира XVIII ст. «Низове» бароко як чинник секуляризації та демократизації слов'янської літератури. Жанрові та художні особливості творчості «мандрівних дяків» (пародія, бурлеск, травестія, вірші-орації). Бурлестування і травестування образів та сюжетів християнської історії.
Тема 15.	Літературно-естетичних чинників та їх вплив на формування сатиричних жанрів доби бароко. Творчість Івана Некрашевича. Засоби сміхової культури (гумор, іронія, сарказм, гротеск). Фольклорна основа сатирично-гумористичних віршованих оповідань: «Вірш про Кирика», «Отець Негребецький», «Пекельний Марко».
Тема 16.	Життя і творчість Григорія Сковороди. Життєвий шлях та особистісний феномен письменника. Філософське вчення Сковороди. Місце Біблії у філософській системі мислителя.
Тема 17.	Поетична спадщина Г. Сковороди. Поетична збірка Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» як своєрідний ліричний щоденник.
Тема 18.	Ідейно-тематичні групи байок Григорія Сковороди. Феномен «сродної праці» в трактатах.

Тематический план

Содержательный модуль 1«Літературний процес доби Ренесансу»												
Названия содержательных модулей и тем	Количество часов											
	Очная форма обучения						Заочная форма обучения					
	всего	в т.ч.					всего	в т.ч.				
		лекции	практиче ские	лаборато рные	самостоя тель-ная работа	индивиду альная работа		лекции	практиче ские	лаборато рные	самостоя тель-ная работа	индивиду альная работа
Тема 1. Література доби українського Ренесансу в контексті світового Відродження.	9	2	3		4		6	2	2		2	
Тема 2. Поезія і проза українського Ренесансу. Творчість латиномовних письменників-гуманістів.	9	2	3		4		6	2	2		2	
Тема 3. Ідейно- тематичний аспект	9	2	3		4		4		2		2	

полемічного письменства доби Відродження.											
Тема 4. Гуманістичний пафос послань Івана Вишенського.	9	2	3		4		6		2		4
Итого по 1 содержательному модулю	36	8	12		16		22	4	8		10

Содержательный модуль 2. «Слов'янське літературне Бароко»											
Названия содержательных модулей и тем	Количество часов										
	Очная форма обучения						Заочная форма обучения				
	всего	в т.ч.					всего	в т.ч.			
		лекции	практические	лабораторные	самостоятельная работа	индивидуальная работа		лекции	практические	лабораторные	самостоятельная работа
Тема 5. Література епохи Бароко. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку.	9	2	3		4		10				10
Тема 6. Жанрово-тематична характеристика поезії бароко. Творчість К. Транквіліона-Ставровецького та І. Величковського.	9	2	3		4		10				10
Тема 7. Художні особливості поезій Данила Братковського і Климентія Зиновієва	9	2	3		4		10				10
Тема 8. Специфіка ораторсько-проповідницької прози доби бароко	9	2	3		4		10				10
Тема 9. Життєвий і творчий шлях Лазаря Барановича. Риси барокового стилю в поезії Лазаря Барановича	9	2	3		4		10				10
Тема 10. Барокова традиція літописання. Історіографічна проза	9	2	3		4		10				10
Тема 11. Специфіка життійної та паломницької прози XVII-XVIII ст.	9	2	3		4		10				10
Тема 12. Барокова образність козацьких	9	2	3		4		10				10

літописів Самовидця, Григорія Грабянки, Самійла Величка. «Історія русів»: проблема авторства.											
Тема 13. Жанрово-тематичні особливості драматургії XVII–XVIII ст.	9	2	3		4		10				10
Тема 14. Морально-етичний аспект інтермедій. Вертеп.	9	2	3		4		10				10
Тема 15. Віршована сатира XVIII ст.	9	2	3		4		10				10
Тема 16. Життя і творчість Григорія Сковороди.	9	2	3		4		10				10
Тема 17. Поетична спадщина Г. Сковороди.	9	2	3		4		10				10
Тема 18. Ідейно-тематичні групи байок Г. Сковороди.	9	2	3		4		10				10
Итого по 2 содержательному модулю	12 6	28	42		56		140				140
Всего	16 2	36	54		72		162	4	8		150

**5. МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ
ЛЕКЦИОННЫХ, ПРАКТИЧЕСКИХ И ЛАБОРАТОРНЫХ ЗАНЯТИЙ**
Темы лекционных занятий

/п	Название темы	Количество часов	
		ОФО	ЗФО
	Тема 1. Література доби українського Ренесансу в контексті світового Відродження.	2	2
	Тема 2. Поезія і проза українського Ренесансу. Творчість українських латиномовних письменників-гуманістів.	2	2
	Тема 3. Ідейно-тематичний аспект полемічного письменства доби Відродження.	2	
	Тема 4. Гуманістичний пафос послань Івана Вишенського.	.....2	
	Тема 5. Українська література епохи Бароко. Період Бароко в Україні. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку.	2	
	Тема 6. Жанрово-тематична характеристика поезії бароко. Творчість Кирила Транквіліона-Ставровецького та Івана Величковського.	2	
	Тема 7. Художні особливості поезій Данила Братковського і Климента Зіновієва	2	
	Тема 8. Специфіка ораторсько-проповідницької прози	2	

	доби бароко		
	Тема 9. Життєвий і творчий шлях Лазаря Барановича. Риси барокового стилю в поезії Лазаря Барановича	2	
0	Тема 10. Барокова традиція літописання. Історіографічна проза	2	
1	Тема 11. Специфіка житійної та паломницької прози XVII–XVIII ст.	2	
2	Тема 12. Барокова образність козацьких літописів Самовидця, Григорія Грабянки, Самійла Величка. «Історія русів»: проблема авторства.	2	
3	Тема 13. Жанрово-тематичні особливості драматургії XVII–XVIII ст.	2	
4	Тема 14. Морально-етичний аспект українських інтермедій. Вертеп.	2	
5	Тема 15. Українська віршована сатира XVIII ст.	2	
6	Тема 16. Життя і творчість Григорія Сковороди.	2	
7	Тема 17. Поетична спадщина Г. Сковороди.	2	
8	Тема 18. Ідейно-тематичні групи байок Григорія Сковороди.	2	
	ВСЕГО	36	4

Темы (практических, лабораторных, семинарских) занятий
(*тот тип занятий, который предусмотрен учебным планом*)

/п	Название темы	Количество часов	
		ОФ О	ЗФ О
	Тема 1. Література доби українського Ренесансу у контексті світового Відродження.	3	2
	Тема 2. Поезія і проза українського Ренесансу. Творчість українських латиномовних письменників-гуманістів.	3	2
	Тема 3. Ідейно-тематичний аспект полемічного письменства доби Відродження.	3	2
	Тема 4. Гуманістичний пафос послань Івана Вишенського.	..... 3.....	2
	Тема 5. Українська література епохи Бароко. Період Бароко в Україні. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку.	3	
	Тема 6. Жанрово-тематична характеристика поезії бароко. Творчість Кирила Транквіліона-Ставровецького та Івана Величковського.	3	
	Тема 7. Художні особливості поезій Данила Братковського і Климента Зиновієва	3	
	Тема 8. Специфіка ораторсько-проповідницької прози доби бароко	3	
	Тема 9. Життєвий і творчий шлях Лазаря Барановича.	3	

	Риси барокового стилю в поезії Лазаря Барановича		
0	Тема 10. Барокова традиція літописання. Історіографічна проза	3	
1	Тема 11. Специфіка житійної та паломницької прози XVII-XVIII ст.	3	
2	Тема 12. Барокова образність козацьких літописів Самовидця, Григорія Грабянки, Самійла Величка. «Історія русів»: проблема авторства.	3	
3	Тема 13. Жанрово-тематичні особливості драматургії XVII-XVIII ст.	3	
4	Тема 14. Морально-етичний аспект українських інтермедій. Вертеп.	3	
5	Тема 15. Українська віршована сатира XVIII ст.	3	
6	Тема 16. Життя і творчість Григорія Сковороди.	3	
7	Тема 17. Поетична спадщина Г. Сковороди.	3	
8	Тема 18. Ідейно-тематичні групи байок Григорія Сковороди.	3	
	ВСЕГО	54	8

6.МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Организация самостоятельной работы студентов

(соответственно данным в таблице тематического плана)

/п	Название темы	Количество часов	
		ОФО	ЗФО
	Література доби українського Ренесансу в контексті світового Відродження.	4	2
	Поезія і проза українського Ренесансу. Творчість українських латиномовних письменників-гуманістів.	4	2
	Ідейно-тематичний аспект полемічного письменства доби Відродження.	4	2
	Гуманістичний пафос послань Івана Вишенського.	4	4
	Українська література епохи Бароко. Період Бароко в Україні. Поезія українського бароко: жанрові особливості та етапи розвитку.	4	10
	Жанрово-тематична характеристика поезії бароко. Творчість Кирила Транквіліона-Ставровецького та Івана Величковського.	4	10
	Художні особливості поезій Данила Братковського і Климентія Зиновієва.	4	10
	Специфіка ораторсько-проповідницької прози доби бароко	4	10
	Життєвий і творчий шлях Лазаря Барановича. Риси барокового стилю в поезії Лазаря Барановича	4	10

0	Барокова традиція літописання. Історіографічна проза	4	10
1	Специфіка життійної та паломницької прози XVII-XVIII ст.	4	10
2	Барокова образність козацьких літописів Самовидця, Григорія Грабянки, Самійла Величка. «Історія русів»: проблема авторства.	4	10
3	Жанрово-тематичні особливості драматургії XVII-XVIII ст.	4	10
4	Морально-етичний аспект українських інтермедій. Вертеп.	4	10
5	Українська віршована сатира XVIII ст.	4	10
6	Життя і творчість Григорія Сковороди.	4	10
7	Поетична спадщина Г. Сковороди.	4	10
8	Ідейно-тематичні групи байок Григорія Сковороди.	4	10
	ВСЕГО	72	150

7. ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ ЗАДАНИЯ

Образец

1. Підготувати літературний портрет (життєвий і творчий шлях, з елементами аналізу літературних творів) Станіслава Оріховського Роксолана.
2. Підготувати літературний портрет (життєвий і творчий шлях, з елементами аналізу літературних творів) Павла Русина з Кросна.
3. Підготувати літературний портрет (життєвий і творчий шлях, з елементами аналізу літературних творів) Себастьяна Кльоновича.
4. Підготувати літературний портрет (життєвий і творчий шлях, з елементами аналізу літературних творів) Юрія Дрогобича.
5. Підготувати презентацію на тему: «Специфіка європейського і українського Відродження XV–XVI ст.: література, малярство, іконопис».
6. Підготувати доповідь на тему: «Острозький культурний осередок кінця XVI – початку XVII ст. та його роль у розвитку української культури та літератури».

8. КОНТРОЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ К ПРОМЕЖУТОЧНОЙ АТТЕСТАЦИИ

1. Дм. Чижевський про Ренесанс та Реформацію в літературі. Особливості українського Відродження.
2. Ренесансні мотиви передмови до трактату «Прогностична оцінка 1483 року» Юрія Дрогобича.
3. Публіцистика Станіслава Оріховського. Проблеми політичної культури.
4. Поема «Роксоланія» Фабіана Кльоновича: образна система. Легенди і перекази у структурі поеми.
5. Збірка «Пісні» Павла Русина з Кросна: основні мотиви.
6. Ідеологічна спрямованість полемічних трактатів Бенедикта Гербеста, Петра Скарги та Іпатія Потія.
7. Полемічний памфлет Христофора Філалета «Апокрисис»: захист православної церкви.

8. Богословсько–полемічний трактат «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького як протест проти активного впровадження унії.
9. Мотив плачу і персоніфікація образу української православної церкви у «Треносі» Мелетія Смотрицького.
10. Послання І. Вишенського «Викриття диявола світодержця»: трансформація біблійної притчі, специфіка автобіографізму;
11. «Писання до всіх, спільно в Польській землі живущих» І. Вишенського: викриття соціальної дійсності.
12. «Послання до єпископів» І. Вишенського: символічне узагальнення та історична конкретика в образах єпископів та мирян (простого люду).
13. Бароко як художній стиль, система світогляду, культурно-історична епоха та літературний напрям.
14. Особливості дослідження бароко в Україні. Роль Д. Чижевського у становленні досліджень про українське бароко («Український літературний барок: Нариси»).
15. Поезія Бароко: жанрова специфіка, тематичне спрямування (релігійна, філософська, метафізична).
16. Синтетичний характер збірки К. Транквіліона-Ставровецького «Перло многоцінное». Метафізичні образи у поезії.
17. Величковський як майстер барокової епіграми. Збірка «Зегар з полузегарком». Фігурні вірші. Образи Ісуса Христа та Богоматері.
18. Курйозна поезія І. Величковського у збірці «Млеко...».
19. Мотив гріха і покари як провідний у поетичній творчості Данила Братковського.
20. Структура та основні мотиви збірки Климентія Зіновіїва «Вірші. Приповіді посполиті».

9. ОБРАЗЕЦЬ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЯ

(образец варианта и критерии оценивания)

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Факультет: **Филологический**

Направление подготовки: **45.03.01 –Филология**

Профиль: **Славянская филология**

Программа подготовки: **Бакалавриат**

Семестр: **3**

Учебная дисциплина: **История славянских литератур XVI-XVIII вв.**

МОДУЛЬНАЯ КОНТРОЛЬНАЯ РАБОТА

ВАРИАНТ №1

1. Публіцистика Станіслава Оріховського. Проблеми політичної культури.
2. Творчість І. Вишенського у контексті суспільно-політичних і релігійних процесів доби.
3. Структура та основні мотиви збірки Климентія Зіновіїва «Вірші. Приповіді посполиті».

Утверждено на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики

Протокол № от «» 20 г.

Заведующий кафедрой _____ доц. Кудрейко И.А.

Экзаменатор _____ доц. Ярошевич И.А.

Критерии оценивания модульного контроля

Номер задания	Количество баллов
1.	5
2.	5

3.	5
Всього	15

10. ОБРАЗЕЦ ЭКЗАМЕНАЦИОННОГО БИЛЕТА

(теоретические вопросы к экзамену, образец билета и критерии оценивания)

Теоретические вопросы к экзамену

1. Дм. Чижевський про Ренесанс та Реформацію в літературі. Особливості українського Відродження.
2. Ідейно-тематичні особливості творчості представників епохи Ренесансу.
3. Ренесансні мотиви передмови до трактату «Прогностична оцінка 1483 року» Юрія Дрогобича.
4. Публіцистика Станіслава Оріховського. Проблеми політичної культури.
5. Поема «Роксоланія» Фабіана Кльоновича: образна система. Легенди і перекази у структурі поеми.
6. Збірка «Пісні» Павла Русина з Кросна: основні мотиви.
7. Передумови виникнення полемічної літератури. Художні особливості, представники.
8. Ідеологічна спрямованість полемічних трактатів Бенедикта Гербеста, Петра Скарги та Іпатія Потія.
9. Полемічний памфлет Христофора Філалета «Апокрисис»: захист православної церкви.
10. Богословсько-полемічний трактат «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького як протест проти активного впровадження унії.
11. Мотив плачу і персоніфікація образу української православної церкви у «Треносі» Мелетія Смотрицького.
12. Творчість І. Вишенського у контексті суспільно-політичних і релігійних процесів доби.
13. Стильові особливості послань полеміста, їх новаторство, значимість для полемічної літератури кінця XVI – поч. XVII ст.:
14. Послання І. Вишенського «Викриття диявола світодержця»: трансформація біблійної притчі, специфіка автобіографізму;
15. «Писання до всіх, спільно в Польській землі живущих» І. Вишенського: викриття соціальної дійсності.
16. «Послання до єпископів» І. Вишенського: символічне узагальнення та історична конкретика в образах єпископів та мирян (простого люду).
17. Бароко як художній стиль, система світогляду, культурно-історична епоха та літературний напрям.
18. Хронологічні межі українського літературного бароко. Сучасна періодизація епохи.
19. Особливості дослідження бароко в Україні. Роль Д. Чижевського у становленні досліджень про українське бароко («Український літературний барок: Нариси»).
20. Поезія Бароко: жанрова специфіка, тематичне спрямування (релігійна, філософська, метафізична).
21. Синтетичний характер збірки К. Транквіліона-Савровецького «Перло многоцінное». Метафізичні образи у поезії.
22. Величковський як майстер барокової епіграми. Збірка «Зегар з полузегарком». Фігурні вірші. Образи Ісуса Христа та Богоматері.
23. Курйозна поезія І. Величковського у збірці «Млеко...».
24. Філософсько-етичне уявлення про світ у збірці поезій Данила Братковського «Світ, розглянений по частинах».
25. Мотив гріха і покари як провідний у поетичній творчості Данила Братковського.

26. Структура та основні мотиви збірки Климентія Зіновіїва «Вірші. Приповіді посполиті».
27. Динаміка жанру ораторсько-проповідницької прози епохи бароко: представники, твори. Основні ознаки барокової проповіді.
28. Іоаникій Галятовський як теоретик і практик барокового казання («Ключ розуміння»). Використання нових риторичних прийомів у трактаті «Наука, або Спосіб зложення казання».
29. Засади християнського гуманізму в збірнику проповідей Інокентія Гізеля «Мир з Богом людині».
30. Жанрове багатство вставних новел та джерела сюжетів у книгах проповідей Антонія Радивиловського «Огородок (сад) Марії Богородиці» і «Вінець Христов».
31. Ідейно-тематичне спрямування та особливості збірки поезій Лазаря Барановича «Лютня Аполлонова».
32. Стильова залежність від середньовічних візантійсько-слов'янських традицій в ораторсько-проповідницькій прозі Лазаря Барановича «Меч духовний».
33. Емоційна наснаженість ораторсько-проповідницької прози Лазаря Барановича: збірка «Труби словес проповідних».
34. Жанрова диференціація історичної прози доби Бароко: хроніки, діаріуші, описи, реєстри, мемуари, літописи (сказання) тощо.
35. Авторська суспільно-політична позиція у «Літописі Самовидця». Фактичність та документальність описаних подій; суб'єктивність їхньої оцінки.
36. Історіографічна концепція українського козацтва у «Літопис Григорія Граб'янки». Образ Богдана Хмельницького в літописі.
37. Жанрово-стильова поліфонія «Літопису Самійла Величка», документальна основа та літературні містифікації. Барокова образність, роль новели про Сатира в структурі твору.
38. «Історія русів»: проблема авторства, жанр, структурно-сюжетні особливості.
39. Барокові редакції Києво-Печерського патерика («Патерикон» Сильвестра Косова 1635 р.; «Патерикон Києво-Печерский» Йосифа Тризни).
40. «Романтизація» агіографічної традиції в житійній прозі: «Книги житій святих» («Четї Мінеї») Дмитрія Туптала (Ростовського).
41. Трансформація жанру «ходінь» в паломницькій літературі («Мандри по Святих місцях Сходу» Василя Григоровича-Барського).
42. Передумови становлення барокової драми. Жанрові різновиди (декламації та діалоги, шкільна, літургійна, житійна, історична драма, містерії, міраклі, мораліте, інтермедії).
43. Реформування барокової драми Феофаном Прокоповичем.
44. Втілення античних принципів драми. Літописна основа та її інтерпретація у трагедокомедії Ф. Прокоповича «Володимир».
45. Особливості композиції трагедокомедії Ф. Прокоповича «Володимир».
46. Історичні, алегоричні та сатиричні персонажі. Символізація образу Володимира Хрестител у трагедокомедії Ф. Прокоповича «Володимир».
47. Морально-етична спрямованість драми Георгія Кониського «Воскресеніє мертвих». Притчевість композиції, алегоричність персонажів. Проблематика інтермедій до творів.
48. Сюжетні особливості народної вертепної драми. Проблематика, образи.
49. «Низове» бароко як чинник секуляризації та демократизації української літератури. Жанри, представники.
50. Жанрові та художні особливості творчості «мандрівних дяків» (пародія, бурлеск, травестія, вірші-орації).
51. Вплив літературно-естетичних чинників на формування сатиричних жанрів доби бароко. Засоби сміхової культури (гумор, іронія, сарказм, гротеск).

52. Сатирична творчість Івана Некрашевича («Ярмарок», «Сповідь», «Замисел на попа»).

53. Поетична збірка Г. Сковороди «Сад божественних пісень»: структура, жанрово-тематичне розмаїття.

54. Характер взаємодії епіграфів і віршів у поетичній збірці Г. Сковороди «Сад божественних пісень». Біблійна алегорія саду.

55. Естетична та емоційна роль пейзажу в поетичній збірці Г. Сковороди «Сад божественних пісень».

56. Втілення філософських поглядів Г. Сковороди в байках (зб. «Байки харківські»). Композиція творів.

57. Утвердження думки про «сродну» працю як найбільшу потребу людини в байках Г. Сковороди («Жайворонки», «Орел та Черепаха», «Бджола та Шершень»).

58. Висвітлення педагогічних поглядів у притчах «Вдячний Еродій» та «Убогий Жайворонок».

59. «Практична» філософія Г. Сковороди та способи її реалізації у літературних творах (трактати, притчі, байки, поезія).

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Факультет: Филологический

Направление подготовки: 45.03.01 –Филология

Профиль: Славянская филология

Программа подготовки: Бакалавриат

Семестр: 3

Учебная дисциплина: История славянских литератур XVI-XVIII вв.

ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЙ БИЛЕТ № 2

1. Поезія Бароко: жанрова специфіка, тематичне спрямування (релігійна, філософська, метафізична).

2. Синтетичний характер збірки К. Транквіліона-Ставровецького «Перло многоцінное». Метафізичні образи у поезії.

3. Образ світу й мотиви шукання істинного щастя в поезії Г. Сковороди.

Утверждено на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики
Протокол № от « » 20 г.

Заведующий кафедрой _____ доц. Кудрейко И.А.

Экзаменатор _____ доц. Ярошевич И.А.

Критерии оценивания экзамена

<i>Номер задания</i>	<i>Количество баллов</i>
1.	15
2	15
3	10
Всего	40 баллов

11. ОБРАЗЕЦ ТЕСТОВОГО ЗАДАНИЯ

1. *Хто є автором латиномовної поеми «Пісня про зубра»:*

- а) М. Гусовський;
- б) С. Оріховський;
- в) С. Кленович?

2. *Хто із відомих українців був першим серед земляків доктором медицини, доктором мистецтв і певний час ректором Болонського університету:*

- а) Павло Русин;
- б) Лазар Баранович;
- в) Юрій Дрогобич?

3. *Яка з названих поетичних збірок належить Лазарю Барановичу:*

- а) «Лютя Аполлонова»;
 б) «Роксоланія»;
 в) «Зегар з полузегарком»?
4. Кому належать твори «Роксоланія» та «Звитяжство богів»:
 а) Л. Барановичу;
 б) С. Кленовичу;
 в) Павлу Русину із Кросна?
5. Хто автор поезії «Похвала Дніпру»:
 а) Ф. Прокопович;
 б) Л. Баранович;
 в) Д. Братковський?

12. КРИТЕРИИ ОЦЕНИВАНИЯ

Распределение баллов, которые могут получить студенты в процессе изучения дисциплины

13.

Организационно-учебная работа студента	СРС		Экзамен	Всего
	Модульный контроль	Индивидуальная творческая работа		
Max 30 баллов	max 15 баллов	max 15 баллов	Max 40 баллов	100 баллов
работа на лекциях, подготовка к практическим занятиям	модульная контрольная работа	подготовка сообщений, докладов	написание итоговой контрольной работы	

Шкала соответствия баллов национальной шкале

Оценка по шкале ECTS	Оценка по 100-балльной шкале	Оценка по государственной шкале (экзамен, дифференцированный зачет)	Оценка по государственной шкале (зачет)
A	90-100	5 (отлично)	зачтено
B	80-89	4 (хорошо)	зачтено
C	75-79	4 (хорошо)	зачтено
D	70-74	3 (удовлетворительно)	зачтено
E	60-69	3 (удовлетворительно)	зачтено
F	35-59	2 (неудовлетворительно)	не зачтено
X		с возможностью повторной сдачи	
F	0-34	2 (неудовлетворительно)	не зачтено
		с возможностью повторной сдачи при условии обязательного набора дополнительных баллов	

13. МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Лекционные и практические занятия по дисциплине проводятся в учебных аудиториях для проведения занятий лекционного типа, практических / лабораторных занятий, текущего контроля и промежуточной аттестации учебного корпуса № 1, расположенного по адресу г. Донецк, ул. Университетская, д. 24, оснащенных комплектом учебной мебели, комплектом рабочего места преподавателя, магнитно-маркерной доской, мультимедийным комплектом (ноутбук, проектор) с выходом в сеть Интернет.

Самостоятельная работа студентов проходит в следующих помещениях:

– читальный зал № 2 гуманитарных наук, укомплектован учебной мебелью на 90 посадочных мест, компьютером в комплекте (2 шт.), расположен по адресу г. Донецк, ул. Университетская, 22, каб. 46;

– читальный зал № 4 периодической литературы, укомплектован учебной мебелью на 31 посадочное место, оснащен компьютером в комплекте (1 шт.), расположен по адресу г. Донецк, ул. Университетская, 24, каб. 19;

– зал электронной информации, укомплектован учебной мебелью на 40 посадочных мест, оснащен компьютером в комплекте (14 шт.), расположен по адресу г. Донецк, проспект Гурова д.6, ауд. 107а;

Индивидуальные и групповые консультации студентам для проведения самостоятельной работы предоставляются на кафедре славянской филологии и прикладной лингвистики, расположенной по адресу г. Донецк, ул. Университетская, ауд. 225.

14. РЕКОМЕНДОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА

№ п/п	Наименование	Кол-во ляров в ке ДонНУ	Наличие ной версии в ЭБС
Основная литература			
	Білоус П. В. Історія української літератури XI-XVIII ст.: навч. посіб. / П. В. Білоус. – К.: Академія, 2009. – 423 с.	10 1	
	Білоус, П. В. Українська література XI-XVIII ст.: навч. посіб. для самост. роботи студ. / П. В. Білоус, О. П. Білоус. – К.: Academia, 2010. – 357 с	3	
Дополнительная литература			
	Грицай М. С. Давня українська література: підруч. для філол. ф-тів ун-тів / М. С. Грицай, В. Л. Микитась, Ф. Я. Шолом; За ред. М. С. Грицяя. – К.: Вища шк., 1989. – 416 с.	63	
	Історія української літератури X-XVIII ст.: посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту спец. «Журналістика» / авт.-упоряд. І. А. Ярошевич. – Донецьк: ДонНУ, 2007. – 64 с.	1	
	Шевчук В. О. Муза Роксоланська: Укр. л-ра XVI-XVIII століть: У 2 кн. Кн. 1: Ренесанс; Раннє Бароко / В. Шевчук. – К.: Либідь, 2004. – 398 с.	16	
	Шевчук В. О. Муза Роксоланська: Укр. л-ра XVI-XVIII століть: У 2 кн. Кн. 2: Розвинене Бароко; Пізнє Бароко / Валерій Шевчук. – К.: Либідь, 2005. – 726 с.	16	
	Барокко в славянських культурах: Сб. ст. / Редкол.: А. В. Липатов и др. – М.: Наука, 1982. – 351 с.	1	

15. ИНФОРМАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ

1. Электронный каталог ДОННУ. – Режим доступа: <http://library.donnu.ru/catalog/>
2. Электронный архив ДОННУ. – Режим доступа: <http://repo.donnu.ru:8080/jspui/>
3. Научная электронная библиотека eLIBRARY.RU. – Режим доступа: <https://elibrary.ru/defaultx.asp>

4. Электронная библиотека диссертаций РГБ. – Режим доступа: <https://dvs.rsl.ru/>
5. Электронно-библиотечная система «ЭБС ЮРАЙТ». – Режим доступа: <https://www.biblio-online.ru/>
6. ЭБС «Университетская библиотека онлайн». – Режим доступа: http://biblioclub.ru/index.php?page=book_blocks&view=main_ub
7. ЭБС Znanium.com. – Режим доступа: <http://znanium.com/>

16. ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ

1. Windows 7 PRO (корпоративная лицензия ДОННУ № 46484614);
2. Microsoft Office (корпоративная лицензия ДОННУ лицензия № 46472919);
3. Microsoft Visual Studio (лицензия программы Dream Spark для высших учебных заведений);
4. Лицензии GPL, Apache, BSD для свободного программного обеспечения: Free Lab, Scilab, RStudio, Python, Eclipse, Free Pascal, Tries Mode, Prolog, Антивирус Касперского, Linux Fedora, Libre Office, Adobe Acrobat Reader, xPDF, Blender, КОМПАС-3DLT, Paint.NET, Gimp

Рабочая программа рассмотрена и переутверждена на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики с изменениями (без изменений) на 20 ____ год.

Протокол № ____ от «____» _____ 20 ____ г.
Заведующий кафедрой

И.А. Кудрейко